

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТЕЊЕТО
НА ШПАРКАСЕ БАНКА МАКЕДОНИЈА АД СКОПЈЕ
ВО 2012 ГОДИНА

1. ЦЕЛИ И ОКРУЖУВАЊЕ

Во ова време на продолжена светска економска криза и најголем обем на европска должничка криза кои самите по себе оставија и ефекти и влијанија врз домашните состојби, беше обезбедена макроекономска стабилност со помали последици во однос на другите држави. Слабото закрепнување во еврозоната предизвика понизок економски раст на домашната економија. Растот на увозните цени пред се нафтата и храната делуваше врз нивото на цените во домашната економија што доведе до засилување на стапката на инфлација во третиот квартал над проекциите на НБРМ.

И покрај рецесијата на ЕУ, Македонија успеа да остане во групата на ниско задолжени земји. Макроекономската стабилност се темелеше на стабилниот курс на денарот во однос на еврото, високите девизни резерви, и стабилниот банкарски систем. Високото ниво на девизни резерви и постојаното зголемување на заштедите во домашна валута говори за стабилноста на курсот на денарот што е приоритетна задача на монетарната власт.

Наредната година ќе биде исполнета со многу предизвици. Се очекува дека во првата половина на годината ќе продолжи рецесијата во ЕУ, нашиот најголем трговски партнер, а во втората европската економија ќе започне да закрепнува. Очекувања за растот на македонската економија се пооптимистички, како резултат на новите производствени капацитети коишто почнаа со работа во оваа година и оние чија изградба е во тек и ќе почнат со производство во наредната година, како и веќе извесните јавни инфраструктурни инвестиции. Овие очекувања се поткрепени со рамнотежата којашто преовладува во платниот биланс, банкарскиот сектор и во јавните финансии, рекордно високото ниво на девизни резерви, очекуваниот значителен прилив на девизи во наредната година и продолжувањето на трендот на зголемена доверба во домашната валута.

Според проекциите на НБРМ ваквиот амбиент би делувал стимулативно и врз склоноста за преземање ризици на домашните инвеститори, што заедно со очекуваниот импулс од јавните и странските инвестиции, би довело до засилување на инвестицискиот циклус и негово задржување во текот на временскиот период на проекциите. Се оценува дека закрепнувањето на корпоративниот сектор и подоброото окружување ќе имаат позитивни преносни ефекти врз пазарот на труд и довербата на потрошувачите, што ќе доведе до зголемување на потрошувачката. При вакви претпоставки во 2013 година, се очекува раст на БДП од 2,2%.

И во 2012 година продолжи трендот на воздржаност на банките во поглед на кредитирањето. Монетарната власт во 2012 година донесе неколку мерки за подобрување на амбиентот за кредитна активност. Една од мерките на монетарната власт е и ослободување од обврската за задолжителна резерва за износот пласиран на нето извозниците и производителите на струја. И намалувањето на основната каматна стапка не поттикна кредитен раст.

Банките се многу внимателни во оценката на ризикот за сопствените пласмани во реалниот сектор. Причина е големата неизвесност околу натамошниот развој на должничката криза во евро-зоната и темпото на закрепнување на европската економија. Втора, многу значајна, причина веројатно е процесот на приспособување кон новите стандарди за управување со ризиците.

2. ФИНАНСИСКИ ПЕРФОРМАНСИ

2.1 Извештај за сеопфатниот приход на периодот

Шпаркасе банка Македонија АД Скопје во 2012 година работеше во насока на остварување на своите цели согласно Стратешкиот план на Банката 2013-2017 година. Одржувањето висока ликвидносна позиција, обезбедување стабилни долгорочни извори на финансирање, поквалитетна услуга на клиентите, подобрување на ефикасноста на работењето и прилагодување на стандардите на Steiermärkische Bank und Sparkassen AG Групаацијата беше во приоритетните цели во 2012 година.

Макроекономските услови налагаа претпазливо управување со ризиците односно поконзервативен пристап во резервирањето на кредитното портфолио и зајакнување на стабилноста, како дел од стратешката определба за стабилна и сигурна Банка.

Во 2012 година Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје (во понатамошен текст Банката) ги оствари следните резултати од своето работење во анализираниот период:

Приходи од камата			
	2012	2011	% промена
Нефинансиски друштва	586,3	600,8	-2,40%
Држава	124,7	85,4	46,05%
Банки	50,9	60,0	-15,20%
Останати финансиски друштва (небанкарски)	2,4	4,2	-42,83%
Население	253,4	236,0	7,36%
	1.017,6	986,3	3,17%

Нето-приходите од камати од пласирани средства на крајот на 2012 година изнесуваа 1.017,6 милиони денари, со забележан пораст на каматните приходи во однос на минатата година за 3.17%. Нето приходите од камата се носечката позиција во вкупните приходи на Банката и покрај падот на каматните стапки во тековната година. Во вкупните приходи најголемо е учеството

на каматата реализирана од нефинансиски друштва каде е забележано намалување во однос на 2011 година, додека во секторот домаќинства е забележан пораст од 7,36%.

Расходи за камата			
	2012	2011	% промена
Нефинансиски друштва	115,1	153,0	-24,75%
Држава	0	0	-
Банки	95,7	129,9	-26,33%
Останати финансиски друштва (небанкарски)	41,8	59,1	-29,20%
Население	171,5	115,0	49,16%
	424,2	457,0	-7.18%

Расходите по основ на камати на крајот од 2012 година изнесуваат 424,2 милиони денари и бележат намалување од 7.18% во однос на претходната година како резултат на намалувањето на расходите од камати кај нефинансиските друштва.

Сепак најголемо учество во расходите домаќинства има населението како резултат на пораст на депозитната база.

Согласно на претходно кажаното, **нето каматниот приход** на 31.12.2012 година изнесува 593,5 милиони денари што е за 12,1% повеќе од минатата година.

Приходите од провизии на крајот на годината изнесуваат 189,3 милиони денари и истите се пониски за 7,2% од приходите од провизиите остварени во 2011 година. Намалувањето се должи на намалениот промет на правните лица преку своите сметки но и намалувањето на пласманите.

Расходите за провизии и надомести во вкупен износ од 67,7 милиони денари се намалени за 39,2% во однос на 2011 година.. Намалените расходи најмногу се должат на намалувањето на расходите од гаранциското работење.

Нето приходот од провизии и надомести за вршење на банкарски услуги на крајот од годината изнесува 121,6 милиони денари и забележа пад од 31,2% во однос на минатата година.

Остварениот **нето ефект од курсни разлики** со 31.12.2012 година изнесува 31,6 милиони денари. Позицијата на нето курсни разлики во однос на 2011 година забележа намалување од 10,58%.

Останатите приходи од дејноста за периодот заклучно со 31.12.2012 година, изнесуваат 88,2 милиони.

Нето исправката на вредност на финансиските средства како резултат на ефектот од ослободување и издвојување на посебна резерва за сомнителни пласмани изнесуваат 184,6 милиони денари. Нивниот износ во 2011 година изнесуваше 800,2 милиони.

Загубата од оштетување на нефинансиските средства на 31.12.2012 година изнесува 80,2 милиони денари и бележи пораст во однос на претходната година од 78,67% кога изнесуваа 44,9 милиони денари.

Трошоците за вработени изнесуваат 205,9 милиони денари. Нивниот износ е поголем за 13,92% во однос на 2011 година.

Износот на пресметаната **амортизација** на 31.12.2012 е 42,2 милиони денари и бележи намалување од 8,03% во однос на 2011.

Останатите расходи од дејноста на крајот од 2012 година изнесуваат 308,7 милиони денари и бележат пад од 21,18% во однос на минатата година.

На крајот од 2012 година Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје оствари позитивен финансиски резултат од 13,4 милиони денари пред оданочување, данокот на добивка изнесува 12,1 милиони денари. **Нето остварената добивка** на Банката изнесува 1,248 милиони денари.

2.2 Извештај на финансиската состојба на крајот на периодот

Вкупните средства на Банката на крајот на 2012 година го достигнаа износот од 16.585,5 милиони денари и бележат намалување од 4,2% во однос на минатата година.

Паричните средства и паричните еквиваленти на 31.12.2012 година изнесуваат 2.369,3 милиони денари и се намалени во однос на минатата година за 17,0%.

Вложувањата во хартии од вредност на 31.12.2012 изнесуваат 4.054,7 милиони денари и бележат пораст од 14% во однос на 31.12.2011 година. На растот на вложувањата во хартии од вредност влијаеше негативниот тренд во кредитирањето и високот ликвидна актива.

Кредитите и побарувањата од други клиенти во вкупен износ од 9.048,3 милиони денари во однос на изминатата година забележаа намалување од 12,8%.

Заострените критериуми во кредитирањето поради економското опкружување но и заради усогласување со регулаторните и групациски стандарди во проценка на ризикот, неповолните состојби на одредени корпоративните клиенти, зголемената наплата на побарувањата а посебно класифицираните како нефункционални доведе до намалување на позицијата кредити и побарувања од други коминтенти.

Структура на кредити според должникот			
	2012	2011	промена%
Нефинансиски друштва	7.085,5	8.211,5	-13,71%
Финансиски друштва	43,1	54,1	-20,33%
Население	3.256,5	3.280,2	-0,72%
Кредити и побарувања од клиенти	10.385,1	11.545,8	-10,05%
Намалено за: резервација поради оштетување	-1.336,9	-1162,3	15,02%
Нето кредити и побарувања од клиенти	9.048,2	10.383,5	-12,86%

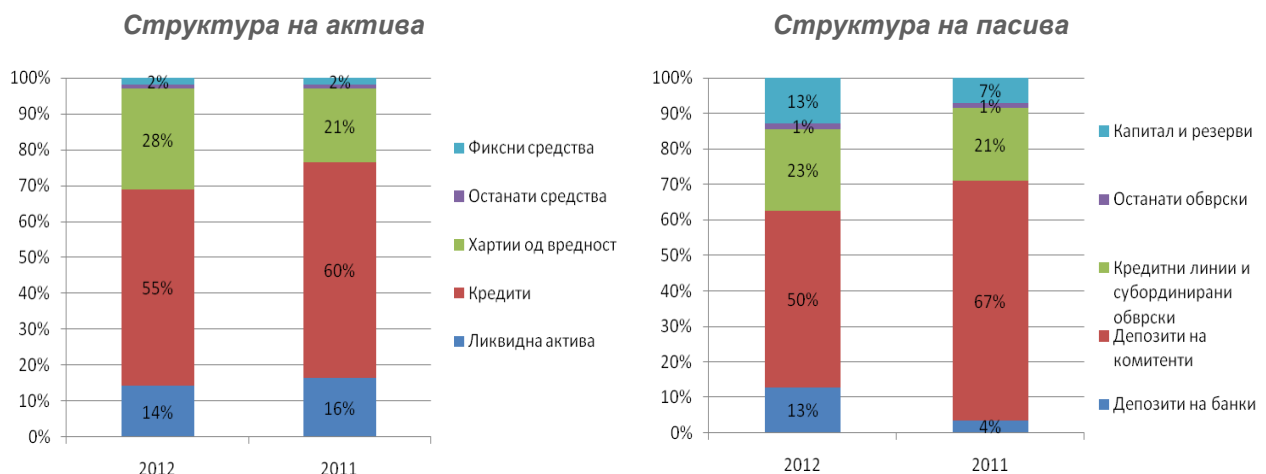
Останатите побарувања во износ од 102,9 милиони денари во себе ги вклучуваат побарувањата за провизии и надомести, другите побарувања од купувачите, авансно платените трошоци, платените даночни аконтации и побарувањата по други основи. Нивниот

износ бележи пад од 1,49% во однос на минатата година.

Превземените средства за ненаплатени побарувања изнесуваат 96,7 милиони денари и бележат намалување од 12,7% во однос на нивото од претходната година.

Нематеријалните средства во износ од 20,6 милиони денари. Зголемувањето за 2% во однос на нематеријалните средства во 2011 година.

Недвижностите и опремата изнесуваат 305,9 милиони денари и бележат намалување за 4,9% во однос на претходната година како резултат на амортизација на истите.

Вкупните обврски на Банката на 31.12.2012 година изнесуваат 14.436,8 милиони денари. Заедно со акционерскиот капитал од 2.148,7 милиони денари, вкупните извори на средства на Банката изнесуваат 16.585,5 милиони денари.

Депозитите од банки и кредитни линии на анализираниот датум изнесуваат 3.169,5 милиони денари. Нивото на депозитите од банки и кредитни линии бележи намалување во однос на минатата година за 1,9%.

Депозитите на други клиенти со 8.237,4 милиони денари учествуваат со 72,5% во вкупните извори на средства.

Депозити на клиенти	2012	2011	Промена (2:3)	учество
Нефинансиски друштва	2814,5	6.224,9	-54,79	32,10
Финансиски друштва	760,5	1.101,7	-30,98	9,24
Население	4.549,3	4.214,3	7,95	57,32
Нерезиденти	110,4	121,4	-9,01	1,34
Вкупно депозити на клиенти	8.234,7	11.662,3	-29,4	100

Депозитите на нефинансиски правни лица изнесуваат 2.643,3 милиони денари и бележат намалување од 54,8%. Нивното учество во вкупните депозити на клиенти е 32,1%. Учеството на депозитите на население во вкупните депозити е 57,3%, а истите изнесуваат 4.549,3 милиони денари.

Според рочноста краткорочните депозити учествуваат со 63,14% додека учеството на долгорочните депозити е 36,9%.

Депозитите на население на 31.12.2012 година изнесуваат 4.549,3 милиони денари, а во однос на минатата година забележаа пораст од 7,9%.

2.3. Акционерски капитал

Акционерскиот капитал задено со премиите од акции, резервите и загубата за годината на 31.12.2012 година изнесува 2.148,8 милиони денари. Неговиот износ бележи пораст од 75,2% во однос на претходната година и учествува во вкупните извори на средства на Банката со 12,9%.

Во февруари 2012 година Банката го зголеми акционерскиот капитал преку приватна понуда наменета за институционален инвеститор - доминантниот акционер Steiermärkische Sparkasse AG. Почетниот капитал се зголеми со издавање на нови 184.200 обични акции во вкупен износ од 15 милиони ЕУР, односно акционерскиот капитал се состои од вкупно 438.562 обични акции со номинална вредност од 2.670 денари.

Субординираниот долг со 31.12.2012 година изнесува 1.020,1 милиони денари и е непроменет со крајот на 2011 година.

Стапката на адекватност на капиталот, како однос помеѓу активата пондерирана според ризик и сопствените средства на Банката, како показател за преземениот ризик во работењето во билансните и вонбилансните активности на Банката на 31.12.2012 година изнесува 29.47%. Согласно Одлука на Народната Банка на Република Македонија, како и според меѓународните стандарди пропишаниот коефициент изнесува минимум 8%. Примената на новата Методологија за пресметка на адекватноста на капиталот не предизвика позначителни промени врз стапката на адекватност на ниво на банкарски систем. Стратегија на Банката е да одржува стапка на адекватноста на капиталот над 15%. Во таа насока Банката на почетокот од 2012 година дополнително го зголеми капиталот за 15 милиони ЕУР.

3. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Управувањето со ризиците во 2012 година подразбираше остварување на поставени цели кои беа дел од Мастер планот за унапредување на работењето во областа на ризиците и продажбата.

Во 2012 година како главни цели кои се постигнаа во делот на управувањето со ризиците се:

- Поставување на нова организациона шема во Секторот Управување со ризици со три главни столба: функцијата на управување со кредитниот ризик, функцијата на управување со стратегискиот ризик и управувањето со наплатата на проблематични клиенти и превземен имот;
- Доекипирање на дирекциите и службите во Секторот Управување со ризици со стручен кадар кој придонесе за адекватно управување со кредитниот процес од аспект на ризикот, унапредување на процесот на управување со резервациите како и засилување на наплатата на проблематичните кредити.

Фокусот во управувањето со ризиците беше главно ставен на управувањето со кредитниот ризик како еден од најголемите ризици на кои е изложена банката, меѓутоа соодветно се следеа и останатите ризици како што се пазарните ризици, ликвидносниот ризик, оперативниот ризик. Согласно прописите Банката во 2012 го следеше и процесот на интерна оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP).

3.1 Кредитен ризик

Управувањето со кредитниот ризик во 2012 како главни цели ги имаше:

- реорганизацијата на кредитниот процес во Банката, што подразбираше воведување на нова сегментација на клиентите;
- реорганизација на процесот на донесување на одлуки со воведување на *rounding* и (кредитни овластувања);
- нов кредитен процес;
- воведување на минимални стандарди за финансирање на физички и правни лица;
- нови општи одредби за кредитирање во сегментот на физички лица;
- процедури за утврдување на интерен рејтинг на клиентите и
- нова кредитна политика на Банката.

Исто така како една од главните цели во делот на управувањето со кредитниот ризик во 2012 беше зајакнување на функцијата на наплатата кај корпоративните клиенти од редовното портфолио, но пред се наплатата на сомнителните и спорни побарувања. Ова се постигна преку унапредување на постоечкиот систем на мониторинг и известување преку нови редовни ивештајни форми, унапредување на системот за рано предупредување (EWS), како и унапредување на процесот на управување со превземен имот.

2012 ја обележа и воведувањето на нова Методологија за пресметка на исправка на вредност и посебна резерва која пред се значеше усогласување кон постојната регулатива на НБРМ од една страна, но и приближување кон Меѓународниот стандард IAS 39.

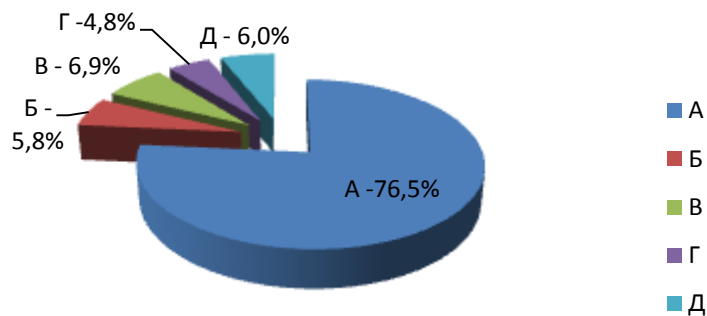
Во делот на унапредување на процесот на управување со ризикот во сегментот на физички лица, а воедно и приближување кон групациските стандарди, како дел од KRIMI проектот се донесоа нови општи правила за донесување на одлуки во кредитирањето со физички лица и се заврши првата фаза од овој проект кој подразбира воведување на апликативен скоринг модел за физички лица.

Воопшто во делот на управувањето со кредитниот ризик поради продолженото влијание на кризата со која се соочуваше македонската економија и финансискиот сектор како составен дел, фокусот на управување со ризици беше во насока на одржување на прифатливо ниво на изложеност на ризиците, покривање на идентификуваните ризици со соодветно ниво на резервации, како и унапредување на функцијата на наплата на пласманите.

Во текот на 2012 година се вршеше мониторинг на квалитетот на кредитното портфолио на Банката и неговата секторска и географска дисперзија со што се контролираше ризикот од концентрација.

Согласно учеството на поединечните ризични категории во вкупната изложеност на банката на кредитен ризик (без изложеностите на банки и држава), најголемиот дел од портфолиото или 76.5% е сконцентриран во ризична категорија А.

Учество на ризичните категории во активата на Банката изложена на кредитен ризик

3.2 Ликвидносен ризик

Во текот на 2012 година Банката активно ја следеше, управуваше и контролираше изложеноста на ликвидносен ризик што опфаќаше управување со средствата во активата и изворите на средства во пасивата согласно финансиските и готовински текови како и нивната концентрација, а се со цел хармонизирање на паричните приливи и одливи. Изложеноста на ликвидносен ризик се мереше преку екстерно и интерно утврдените лимити, односно усогласеноста на Банката со истите.

Банката редовно ги пресметуваше и известуваше за стапките на ликвидност до 30 и 180 дена кај кои за целиот период постоеше усогласеност со законски утврдениот лимит. Покрај екстерните ликвидносни индикатори, Банката активно ги пресметуваше и следеше интерните ликвидносни индикатори кои се дел од процесот на управување со ликвидноста.

Како дел од процесот на управување со ликвидносниот ризик, Банката ги анализираше нивото на концентрација и учеството на 20 најголеми депоненти во просечната депозитна база како и нивната усогласеност со интерно воспоставените лимити.

Банката континуирано ја исполнуваше законската обврска за задолжителна резерва во денари и во девизи почитувајќи ја во целост Законската регулатива која ја уредува оваа област.

3.3 Каматен ризик

Каматниот ризик, како дел од пазарниот ризик, претставува важен дел од процесот на управување со ризиците и истиот во текот на 2012 година беше под постојан мониторинг и контрола се со цел да се овозможи ефикасно управување со истиот и да се постигнат планираните финансиски резултати, како и да се зголеми економската и пазарната вредност на средствата и капиталот на Банката.

Во текот на 2012 година се водеше активна политика на каматни стапки, која се темелеше на Стратешкиот план на Банката, како и на конкурентската позиција во однос на другите банки на пазарот.

Анализите беа исто така дел од процесот на управување со каматниот ризик и истите опфаќаа анализирање на каматноносните активни и пасивни билансни позиции, пресметка на односот помеѓу вкупната пондерирана вредност на портфолиото на банкарски активности и сопствените средства на Банката како и неговата усогласеност со екстерно и интерно утврдените лимити како и други релевантни показатели.

3.4 Валутен ризик

Управувањето со валутниот ризик, кој исто така е дел од процесот на управување со пазарниот ризик, и во текот на 2012 година се остваруваше во услови на стабилен курс на денарот, односно во услови на продолжување на рестриктивната монетарна политика на ниво на држава.

Банката активно превземаше активности за адекватна идентификација, мерење, следење и контрола на изложеноста на валутен ризик кои опфаќаа утврдување на изворите на валутен ризик, методи на мерење на истиот, воспоставување на лимити и други контролни механизми.

Основниот инструмент за управување со валутниот ризик, отворената девизна позиција на Банката, се пресметуваше на агрегатно ниво како и поодделно по валути и се следеше нивната усогласеност со екстерно и интерно утврдените лимити.

3.5 Оперативен ризик

Со цел сведување и одржување на оперативниот ризик на прифатливо ниво, во текот на 2012 година Банката управуваше со истиот преку идентификација, процена, мерење, амортизирање, следење и контрола на изложеноста на овој ризик. Идентификацијата на оперативниот ризик Банката го вршеше преку сите ризични настани на кои беше изложена како и можните идни ризични настани и фактори на кои може да се изложи, додека мерењето на овој ризик се вршеше со користење на Методот на базичен индикатор.

3.6 Процес на интерна оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP)

Согласно важечката регулатива која наложува воспоставување на интерна адекватност на капиталот, Банката во текот на 2012 година активно ја мереше и следеше истата согласно стандардите на Групацијата.

Интерната адекватност на капиталот и овозможува на Банката поддршка во процесот на управување со ризиците како и одржување на потенцијал на покриеност кој е во согласност со профилот на ризичност, големината и сложеноста на финансиските активности на истата.

Мерењето на интерната адекватност на капиталот се вршеше со помош на коефициентот на покриеност кој се следеше на квартално ниво и се анализираше дали истиот е во рамките на интерно утврдениот лимит.

4. КОРПОРАТИВНО БАНКАРСТВО

Ефектот од должничката криза во Европа кој продолжи и во 2012 година е една од причините за забавување на растот на стопанството и кредитната активност на банките. Во такви услови на стопанисување најголемиот дел од клиентите не се одлучуваа за инвестиции и најчесто се фокусираа на одржување на постоечкото ниво со цел да обезбедат сигурност и стабилност во своето работење.

Со цел на доближување до клиентите Банката во 2012 година воведо нови критериуми за сегментација (поделба) на клиентите на микро, мали и средни големи клиенти своето работење го организираше преку Комерцијалните центри.

Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје својата кредитната активност во 2012 година ја извршуваше водејќи се од стандардите на групацијата, стратешките определби,

кредитната политика и процедурите за кредитирање во Банката, законската регулатива и подзаконските акти на НБРМ.

Постојаното продлабочување и унапредување на односите со клиентите, фокусирање на нивните потреби и соодветната понуда на финансиска поддршка за нивните бизниси влијае Банката да биде сигурен и препознатлив деловен партнер кај клиентите.

Кредити и депозити на правни лица во мил денари

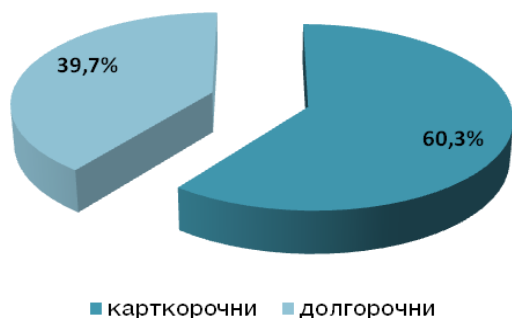

Согласно стандардите на групацијата, поддршката на корпоративниот сектор се базира на способноста на една компанија или проект да генерира доволно заработувачка за да ги отплати своите обврски и на оперативната способност (кадар, организација, технологија, искуство) на компанијата да го реализира дадениот проект. Во овој модел факторите како добри финансиски перформанси, стабилна и квалитетна капитална база, професионален менаџмент, транспарентно финансиско планирање и известување играат клучна улога.

Банката во 2012 година најмногу финансираше пласмани за обртни средства и одржување на ликвидност на клиентите.

Кредитното портфолио на Банката кај корпоративните клиенти забележа намалување за 13,7% во однос на лани, а кај депозитите намалување за 50,6%.

Структура на депозити на правни лица по рочност

Намалувањето на депозитите кај корпоративните клиенти со пресечниот датум 31.12.2012 година пред се е на одлив на орочени депозити на два поголеми клиенти кои беа во согласност со договорените рокови.

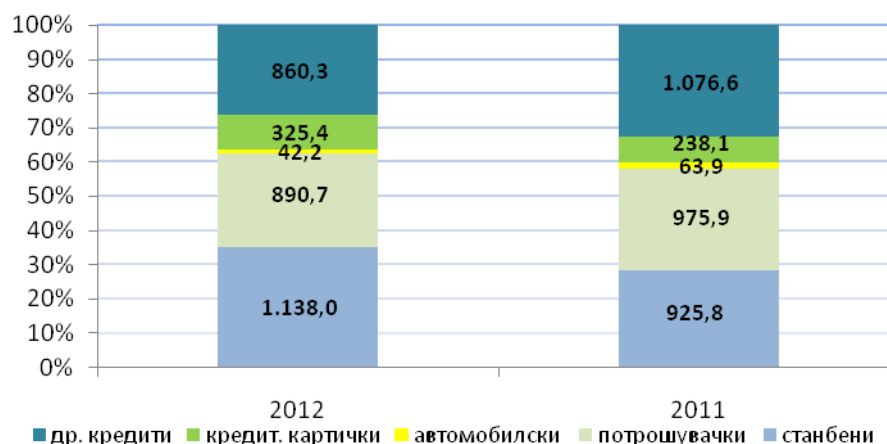
5. РАБОТА СО ФИЗИЧКИ ЛИЦА

Во текот на 2012-та година Банката во секторот домаќинства континуирано работеше на воведување на нови и ревидирање на постоечките производи за физички лица и остана фокусиран на своите клиенти и задоволување на нивните потреби преку понуда на креативни финансиски решенија. Во зависност од движењата на пазарот, континуирано конципираше нови, модерни и иновативни кредитни и депозитни продукти за физички лица наменети за различни целни групи, а нашите клиенти ја препознаа стабилноста и сигурноста на нашата банка и ни ја дадоа довербата. Водејќи се од стратешките определби, работеше на континуиран развој на бизнисот, следење на промените во бизнис окружувањето и адаптација на трендовите во банкарскиот сектор. Активностите како и во изминатите години беа насочени кон одржување на стандардите за квалитетно и стабилно портфолио и континуирана поддршка на мрежата на експозитури во тековните активности, а со цел обезбедување на квалитетна услуга, зголемување на задоволството на клиентите и подигнување на степенот на лојалност. Преку спроведување на обуки за вработените во експозитурите се постигна организационо и кадровско усовршување во насока на зголемување на нивото на знаење, поголема мотивираност и постигнување на подобри резултати во продажбата. Во насока на подобрување на квалитетот на услугата, беше направена целосна замена на постоечката мрежа на ПОС терминали со нови, со унапредени карактеристики и беше поставена основата за имплементирање на ново решение за електронско банкарство. Во 2012-та година беше имплементиран и повисок стандард за сигурност на картичките.

Во Секторот Управување со физички лица во 2012-та година се постави нова организациона поставеност, преку воведување на Регионални Дирекции, раздвојување на продажната, од функцијата на поддршка и инкорпорирање на работата со микро клиенти и алтернативни дистрибутивни канали во рамките на Секторот.

Вкупното кредитно портфолио на население на крајот на 2011 година изнесува 3.256,4 милиони денари и забележа незначителен пад од 0,7% во однос на состојбата на 31.12.2011 година.

Структура на кредити на население

Во 2012 година забележан е пораст на кредитното портфолио кај станбените кредити за 22,9% во однос на 2011 година, а нивното учество во структурата на кредитната изложеност спрема населението порасна од 28,1% на 34,8% во однос на 2011 година.

Потрошувачките кредити забележаа пад за 8,9% во однос на лани.

Во 2012 година забележан е пораст во пласманите преку кредитни картички за 35,1 % во однос на 2011 година.

Бројот на ПОС терминали во трговската мрежа е 448.

6. УПРАВУВАЊЕ СО ЛИКВИДНОСТ И ПЛАСМАНИ ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Банката во процесот на управувањето со средства и ликвидност и во 2012 година овозможи оптимално ниво на ликвидност и навремено извршување на финансиските активности. Воедно зголемената ликвидност успеаше да ја канализира со пласирање на вишокот на средства во расположивите инструменти за пласирање на средствата претежно на домашниот пазар на пари и најмногу со инвестирање во државните хартии од вредност издадени од НБРМ и Владата на Р.Македонија.

Вкупниот каматен приход остварен во 2012 година од инвестирање во должнички хартии од вредност издадени од НБРМ и Владата на РМ, во услови на стабилни активни каматни стапки изнесува 163,7 милиони денари или споредено со остварениот каматен приход во 2011 година од 120,9 милиони денари претставува пораст од 35,4%.

Во тековни пазарни услови кога Банката имаше недостиг или вишок на денарски средства користени се краткорочните расположиви инструменти на пазарот:

- кредит за ликвидност со рок претежно од 1 до 3 дена
- расположив депозит-преку ноќ во НБРМ
- расположив 7 дневен депозит во НБРМ и
- аукциите за обезбедување на ликвидност (РЕПО)

Во поглед на девизната ликвидност Банката ги покриваше навремено своите девизни обврски, а вишокот го пласираше преку краткорочни депозити од 1 до 7 дена во главните кореспонденски банки. Банката по потреба користеше краткорочни депозити од матичната банка со цел покривање на поголемите девизни одливи.

Во доменот на финансирањето на активностите Банката во 2012 година работеше активно на изнаоѓање поефтини извори со цел за постигнување пониски просечни пасивни каматни стапки и помали каматни расходи.

На девизниот пазар на Банката во 2012 година се забележани позитивни резултати во услови на намалени увозно-извозни активности на стопанските субјекти на макроекономско ниво. Бројот на заклучници и прометот со корпоративните клиенти е

зголемен за повеќе од 3%, бројот на новопресретнати клиенти во 2012 година за повеќе од 10%.

Во 2012 година остварени се 31,6 илјади денари нето позитивни курсни разлики што е помало остварување од 5% од она оставрено во 2011 година. Ова е резултат на намалената кредитна активност на Банката и намаленото кредитно портфолио на Банката што доведе до помали остварени приходи од курсни разлики од кредитните активности.

7. ПРОЦЕСИРАЊЕ

Во текот на 2012 година, Банката во секторот платен промет во земјата континуирано работеше на зајакнување на контролните механизми во тековното работење со цел унапредување на поддршката на продажните сектори, што директно влијае во придонесот за обезбедување на квалитетна услуга, зголемување на задоволството на клиентите и подигнување на степенот на лојалност. Голем дел од позадинските процеси на функционирање беа целосно ревидирани и прилагодени согласно потребите на клиентите. Активностите како и во изминатите години беа насочени кон поставување на основи за централизирано водење на голем дел од активностите во овој делкруг на работа, а се со цел воспоставување контрола и ефикасност во реализирањето на тековното работење.

7.1 Платен промет во земјата

Платниот промет во земјата во 2012 година го вршеле 9.179 правни лица, што претставува зголемување од 22,0% во однос на 2011 година, додека бројот на физички лица учесници во платниот промет во земјата изнесува 97.386 и е зголемен за 10% во однос на 2011 година.

2012 година, ја одбележа процесот на централизиран начин на отварање и ажурирање на сметките за правни лица, со што се воспостави цврст механизам на контрола и квалитет во тој сегмент. Во доменот на реализацијата на платните налози се направи унапредување на голем дел од активностите со помош на автоматизација на процесите, што придонесе за зголемена ефикасност и брзина во секојдневното процесирање, што од аспект на клиентот нуди поголема доверба и сигурност.

Сигурниот начин на електронското плаќање и предностите кои што ги нуди електронското банкарство го зголемија бројот на корисници на сите видови на услуги кои што се дел од пакетите на електронското банкарство.

Клиентите ги користеа постоечките услуги за:

- електронско плаќање,
- електронско следење на состојбата на денарските и девизните сметки,
- електронско следење на расположливото салдо на кредитните картици
- достава на дневни изводи преку е-маил за физички и за правни лица
- електронска реализација на налози за уплата на кредит и кредитна картица

Освен тоа, забележителен е и пораст во бројот на трајните налози со помош на кои клиентите ги извршуваат своите редовни плаќања, особено во делот на подмирување на обврските по основ на режиски трошоци и кредитни продукти на банката.

7.2 Платен промет со странство

Во 2012 година Банката бележи раст во обемот на девизниот платен промет што прилегува од веќе воспоставените кореспонденските односи како и активното вклучување на Банката во групацијата.

Значаен пораст и вреден за споменување има кај девизните приливи за физички лица, што беше резултат на препознатливоста на брендот на банката. Имено, бројот на девизните приливи за физички лица во 2012 година се зголемени за 26% во однос на 2011 година, додека кај правните лица девизните приливи бележат пораст од 11%. Ова укажува на фактот дека треба и во иднина да очекуваме раст на девизните трансакции што е една и од целите на банката.

Дирекцијата за платен промет ќе продолжи да работи на квалитетот и ефикасноста во извршувањето на секојдневните трансакции, следејќи ги светските и групациските трендови, а се со цел испорачување на квалитетна услуга до клиентите на банката.

8. ИНФОРМАЦИОНА ТЕХНОЛОГИЈА

Секторот за Организација и ИТ зазема посебно место во организацијата и функционирањето на Банката. Во март 2012 година е усвоена нова 3-годишна ИТ стратегија со која се предвидува миграција на групациското софтверско решение "IBIS Cluster".

Почетокот на проектот за миграција на групациското софтверско решение е планиран на почетокот на вториот квартал во 2013 година. Подготовките за проектот започнаа во втората половина од 2012 со што се поставија основите на проектот во насоки на:

- Разјаснување, дефинирање и собирање на потребните информации за подготовка на документот за Проектна повелба
- Дефинирање на моделот за соработка со правила за комуникација и ескалација
- Дефинирање на финансискиот модел со финансиски правила
- Дефинирање на Проектна повелба со цели, опсег, временски рамки, ресурси, буџет, организација, ризици
- Номинирање на дедицирани ресурси за проектот
- Сите останати активности за започнување на фазата за подготовка за проектот.

Во текот на 2012 година е направено зајакнување на интерните ресурси при што е вработен тим од програмери и администратори кои целосно го превземаа одржувањето на постоечкото софтверско решение и кои ќе може да ја поддржат миграцијата на групациското софтверско решение.

Една од главните активности на Секторот беше стабилизација на системот и подобрување на неговите перформанси кои се реализираа преку следните чекори:

- Подобрување на целокупните перформанси на системот
- Минимизирање на застоите
- Промена на бекап стратегијата на продукциските бази на податоци
- Оптимизација и подобрување на процедурите и модулите

Останати активности кои беа реализирани во текот на 2012 година се следните:

- Имплементација на онлајн решение за процесирање на картиците преку процесорот Касис
- Имплементација на процес на автоматизирани обработки за домашниот платен промет

- Миграција на секундарната локација во податочниот центар на Телеком во Струмица
- Имплементација на нов подобрен потполно редуван сервер за електронска пошта.

9. МАРКЕТИНГ АКТИВНОСТИ

Во делот на маркетингот и комуникациите Банката годинава имаше цел од една страна да го истакне нејзиното значење во градење на локалниот бренд, што го градеше и во минатиот период во иницирање и учество на настани од општествено значење. Од друга страна имаше за цел да се истакне значењето на развојот на економијата на земјата јасно покажувајќи ја креативноста и промовирањето на Банката во континуитет.

Платформата за маркетинг за 2012 година ни донесе бенефиции, преку промоција на постојните и нови производи на Банката. Всушност ова значи дека рекламирањето на производите на Банката беше на хибриден начин односно, не само традиционалните телевизиски спотови, туку се користеа и пократки форми како што се "пре-'и' пост-Roll", интерактивни веб реклами, анимации итн. Создадовме и креиравме присуство на социјалните мрежи—Фејсбукот, како една неминовна алатка во маркетинг платформата. Секако во промовирањето на производите и во користењето на маркетинг алатките, се следеа потрошувачите и нивните потреби како единствен начин да се влезе во нова, а да не се изгуби старата комерцијална предност. Значи иновација со едукација на вработените за продажба на новите производи.

9.1 Промоција на нови производи

Ги поддрживме организациите чија основна мисија е социјален ангажман и да се биде партнер во создавање на општествените добра, со посебен пакет на производи и услуги со специјални погодности за невладини организации кои делуваат на територија на Република Македонија.

Маркетинг платформата имлицира и активна комуникациска платформа. Се повеќе примери покажуваат различни форми на комуникација кои се користат и во Банката. Тоа значи дека за маркетинг платформата е неминовна комуникацијата која на интересен и оригинален начин, се изразува преку соопштенија за јавност, прес конференции, организација на различни настани и спонзорства. Ефектот на комуникациските активности е навистина голем и значително го зголеми присуството на Банката во јавноста.

9.2 Проекти, спонзорства и настани

На 20-ти март изминатата година се одржа Шестата годишна Конференција Check In! На тема "Invest in Macedonia", за Македонија и нејзините инвестициски можности. Овој значаен настан, во организација на Steiermärkische Sparkasse и Австриската федерална стопанска комора ги обединија највлијателните личности од политиката и деловната бизнис сфера од земјите на Југоисточна Европа.

Шпаркасе Банка Македонија е една од осумте банки кои учествуваа во проектот на Владата на Република Македонија – "Купи куќа, купи стан".

Куклиш беше домаќин на четвртата по ред манифестација “Денови на раноградинарство“ која ја организира Здружението на граѓани “Кукла-Градинар“ , под покровителство на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, локалната самоуправа и бизнис секторот и Шпаркасе Банка

➤ **Спонзори на 33-тиот фестивал на филмска камера “Манаки Филм Фестивал”**
Веќе трета година по ред Банката е партнер и генерален спонзор на Филмскиот фестивал „Браќа Манаки“, безрезервно помагајќи ја културата и уметноста. Во фестивалските денови Банката реализираше низа активности во Скопје и Битола, со посебен акцент на едукација на најмладите, преку Медо Штедо работилници, во доменот на филмот, филмската камера и магијата на седмата уметност.

➤ **Генерален спонзор на филмот “Трето полувреме”**
2012 ја обележивме со спонзирањето на филмот на Дарко Митрески. Сведоци на едно извонредно филмско остварување. Трето полувреме е доказ за нашата определба, да ја помагаме филмската индустрија во Македонија.

➤ **Маврово- партнер на скијачкиот центар и учество во Хуманитарен куп**
Шпаркасе Банка веќе трета година по ред го поддржува развојот на зимскиот спорт во Македонија и соработка со скијачкиот центар – Маврово е на долгорочна основа. Секојпат подготвени за акција и поддршка на вистинските цели и потреби на нашето општество Шпаркасе Банка беше дели од хуманитарната трка и со многубројни изненадувања и подароци.

➤ **Виенски бал**
На Виенскиот Бал под покровителство на Амбасадата на Република Австрија во Скопје. На 17 ти март во Хотелот Александар Палас се одржа тринаесетиот по ред, а Банката трета година по ред беше еден од покровителите на овој настан.

➤ **Медо Штедо**
“За сите желби вреди со Медо Штедо да се штеди“ е мотото со кое Шпаркасе Банка Македонија го одбележа месецот на штедење преку вршење на промотивни активности за својот детски продукт “Медо Штедо”.

Со цел да ги мотивира, едуцира и поттикне децата на штедење, Банката во текот на месец октомври организираше посети во повеќе детски градинки во Скопје и организираше отворени настани и дружења со маскотата „Медо Штедо“, секој викенд во игротеката „Кидс Ленд“ во ТЦ Рамстор. На крајот од месецот беше организирана “Хумана недела на Шпаркасе Банка“ во која учествуваа децата без родители од Домот “11 Октомври“- Скопје и „СОС Детско село“, деца со посебни потреби од училиштето “Златен Сремац“, деца со аутизам и оние кои боледуваат од ретки и специфични болести, во соработка со организацијата „Хумано срце“.

Организиравме едукативни работилници на тема Ајде да играме филм, пандан на овогодинашниот манакаи филм фестивал. Функцијата на работилниците беше двојна, да ја поттикнеме креативноста и да ги едуцираме младите за штедењето.

10. КОРПОРАТИВНА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Општествено одговорниот однос има голема легитимна, етичка и економска оправданост и е дел од нашиот одржлив развој во општеството како Банка. Толкувањето на општествената одговорност кај нас е всушност формирање на “заеднички вредности“, а улогата на Шпаркасе Банка е да создава вредности за сите заинтересирани страни, но на начин кој истовремено ќе создаде вредности во заедницата во која живееме.

Определбата на нашата Банка кон општествената одговорност, нејзината суштина и областите во кои е активна, е корпоративен идентитет и претставува предност на која се гледа како стратешки ресурс во изградба на кредибилитетот и поддршка кон клиентите.

Партнерство со филмскиот фестивал „Браќа Манаки“, спонзорството на филмот “Трето полувреме”, програмата „Најдобрите од југоисток“, проект за вработените “Берза на идеи” се проекти со традиција што ја одбележуваат секоја година, па и 2012 година веќе четири години по ред. На нив се надоврзуваат уште многу други од повеќе области. Гледано низ призма на полето на нашиот пристап кон КОО, се фокусираме воглавно на области од областа на културата, со акцент на филмската уметност, образованието, при што се овозможува и привлекување на квалитетен кадар, заштитата на животната средина.

Нашето главно обележје во спроведувањето на стратегијата за општествена одговорност е напорот кој несебично го вложуваме во промовирањето на овој концепт во нашата држава, преку нашите интерни проекти за вработените, како и проекти од јавен интерес или проекти наменети за непрофитниот сектор.

➤ **Проект во соработка со Црвениот Крст на Општина Центар за поттикнување на здравите навики кај младите**

Во насока на поттикнување на здрави навики кај младите, Шпаркасе Банка Македонија и Црвениот Крст на Општина Центар-Скопје, осмислија и реализираа обуки и предавања од областа на здравите животни навики. Предавањата беа реализирани во текот на минатата година во 15 средни училишта во Скопје.

Основна цел на проектот беше преку одговорите на прашањата на младите, советите и можноста за учество во целисходна или хумана активност, да се поттикне самодовербата кај младите, одговорноста кон самите себеси и кон својата околина.

Низ практични вежби и едукација на младите средношколци им беше претставен начинот на работа на нашата Банка, која важи за посакуван работодавач кај младата популација, како и за суштината и придобивките од штедењето, како дел од секојдневниот живот.

➤ **„Најдобрите од Југоистокот“**

Проектот „Најдобрите од Југоистокот“ е проект во соработка со Универзитетот во Грац и Steiermärkische Sparkasse за поттикнување и дополнително образование на успешни дипломирани лица и студенти Република Македонија. Цел на програмата е да им понудат можности за стекнување меѓународно работно искуство, како и обука и дополнително образование на овие целни групи. Покрај тоа, програмата за обука или стажирање им го олеснуваат на студентите влезот во професионалниот живот.

Проектот „Најдобрите од Југоистокот“ во 2012 година, Шпаркасе Банка Македонија го реализираше во соработка со Економскиот факултет при Универзитетот Св. “Кирил и Методиј“ Скопје. Од вкупно 10-те избрани најдобри студенти, тројца студенти од Македонија станаа учесници во оваа програма.

➤ **Крводарителска акција**

Првата крводарителска акција во Банката беше организирана во јуни 2012 година, која воедно претставуваше и почеток на соработката помеѓу Шпаркасе Банка Македонија и Црвениот крст на Општина Центар. На акцијата се одзваа околку 30 вработени во Банката, од кои 16 даруваа крв. Спецификата на Банката во редовите на своите вработени да се претежно млади луѓе, резултираше со 80% на првократни дарители, што ја направи акцијата повеќе од успешна.

Црвениот крст на општина Центар соработката со Шпаркасе Банка Македонија ја започна по иницијатива на дел од вработените во Банката, кои изразија желба за членство во организацијата. Во првата половина на 2012 година беше формирана основна организација на Црвен крст која брои околу 40 членови, и беше активно вклучена во изборниот процес во Црвениот крст Центар каде има едно делегатско место во собранието.

➤ **Берза на идеи**

Основна цел е поттикнување на иновативноста на вработените во Шпаркасе банка. Ние, како Банка препознаваме дека инвестирањето во континуираната иновација и во процесот и во крајниот производ, е предуслов за да ги исполниме барањата на клиентот. Целта е на вработените да им се овозможи комплетен придонес во делокругот на нашето работење, бидејќи пресвртница во главните бизнис активности се развојните пазари, новите технологии, експертизата и идеите на вработените. Она што го движи целиот свет е она што ја движи иновацијата.

Преку доделување на парични награди, вработените се стимулираат за вложување на поголем ангажман во развојот на продуктите и поголема креативност за создавање на нешто поинакво и поразлично од пазарот во Република Македонија.

➤ **Национална награда за најдобри општествено одговорни практики за 2011 година**

Вработените се нашата главна предност. Развој преку тренинзи, споделување на идеи и искуство се суштината за Банката. Интерниот експертски тим е гарант дека методите коишто ги користиме за било каков проект се секогаш врвна методологија во областа на работењето на Банката. Стремежот на Банката е да се грижи за вработените, да ги поттикнува и да ги подигнува стандардите на работењето. Интерните ресурси се нашиот најважен дел во областа на целокупното работење на Банката.

Министерството за економија на Р. Македонија и Координативното тело за општествена одговорност на претпријатијата како организатори на конкурсот за Национална награда за најдобро општествено одговорни практики на македонските претпријатија за 2011 година, на Шпаркасе Банка Македонија и доделија признание за учество на конкурсот за проектот-Грижа за вработените, во категоријата Однос со вработените кај големите претпријатија.

11. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

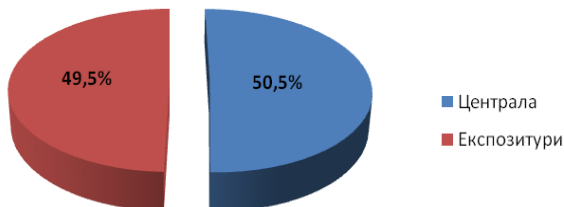
Во фокусот на Банката во 2012 година беше поддршка на стратегијата на Банката, усогласување на работењето со групациските стандарди и исполнување на визијата и мисијата на Банката за постигнување на поголемо задоволство, сигурност и доверба кај нашите клиенти, партнери и вработените.

Клучните цели се во насока на диференцирање критична маса на висококвалификуван персонал од постоечкиот човечки ресурс, правилно алоцирање на ресурсите и вработување нов квалификуван потенцијал. Во соработка со организационите делови се изврши селекција на клучен високо потенцијален професионален тим кој ќе обезбеди долгорочна стабилност на бизнисот на Банката и ќе донесе прогрес. Во 2012 година беше имплементирана практика на интерни огласи што носат соодветна прераспределба и развој и за персоналот и за бизнисот.

Акцент беше ставен на продолжување на континуираните процеси за зголемување на нивото на вештини и знаење за вработените, особено на развојот на линискиот менаџмент. За клучниот персонал се идентификуваа потребните дополнителни квалификации и беше дизајниран соодветен know-how трансфер.

Структура на вработени (Централа и експозитури)

Банката беше насочена на обезбедување работна околина која стимулира и поддржува, обезбедување компетитивни услови за работа, зголемување на мотивацијата и задоволството од работењето кај сите вработени и постигнување поголем квалитетот на испорачани услуги. Годишната беше обележана со промена и оптимизација на организациските процеси, се подготвуваше новата систематизација на работни места, се ревидираше каталогот на работни места и се подготвуваше нов систем на вреднување на работните места кој ќе продолжи со поврзување со систем на проценка на учинок и имплементирање на бонусен систем.

Продолжувајќи ја стратегијата за обезбедување најдобра услови за вработените беше спроведено истражување за задоволство кај вработените и имплементирани се структурирани излезни интервјуа чии резултати се главен водич за унапредување на работната околина.

Банката го продолжува континуитетот на обезбедување здрава и безбедна работна средина и усогласување со законската регулатива.

12. ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА

Секторот за внатрешна ревизија е независна организациона единица, чија организациона поставеност и одговорност ги уредува Надзорниот Одбор на Банката.

Таа за своето работење е директно одговорена на Одборот за ревизија и Надзорниот Одбор.

Внатрешната ревизија има независна, објективна и советодавна улога, дизајнирана да ја зголеми вредноста и да го подобри работењето на организацијата. Таа и помага на организацијата да ги оствари своите цели преку примена на систематски и дисциплински пристап за оценка и подобрување на ефективността на управувањето со ризици, контролата и управувачкиот процес.

На активностите на ревизијата одредено влијание имаа кадровските промени, промени во Организационата шема и процесите, усвојувањето на новата Стратегија на напуштање на стариот ИТ систем и префлување на групацискиот ИБИС, како и потребниот ангажман поврзан со барањата на НБРМ во однос на проверка на респонзивноста на Банката со препораките на НБРМ. Секторот ги спроведе сите законски обврски во однос на извештаите, а исто така и изготви поголем број на наоди од ревизиите согласно оценката на ризиците. Секторот исто така го следеше исполнувањето на дадените мерки во своите извештаи и за истото ги информираше Одборот за ревизија и Надзорниот Одбор на квартална основа.

Во текот на 2012, Секторот за внатрешна ревизија ги подготви Годишниот План, Стратегискиот план за 3 години (2013-2015) и Методологијата за оценка на ризиците.

Изготвен е предлог извештај за Деловник за работа, кој представува усогласување со групациските стандарди, со истовремено почитување на националната регулатива.

Исто така усвоена е Процедура за ревизија на информативните системи.

Споменатите документи беа одобрени од Одборот за Ревизија, а усвоени од страна на Надзорниот Одбор на Банката.

Секторот спроведуваше постојана и целосна ревизија, а спроведувањето на редовните ревизии беше со цел обезбедување на:

- објективна и независна оценка на адекватноста и ефикасноста на системот на внатрешна контрола,
- на точноста на сметководствената евиденција и финансиските извештаи,
- на усогласеноста со интерните политики и процедури на Банката со законската регулатива и супервизорскиот циркулар, и етичкиот кодекс
- како и на општата ефикасност во работењето на Банката,
- оцена на спроведувањето на политиките за управување со ризиците;
- оцена на поставеноста на информативниот систем;
- оцена на системите за спречување на перење пари
- оцена на услугите што банката ги добива од друштвата за помошни услуги на банката

- Лицата во Секторта за внатрешна ревизија се вработени во банката и извршуваат работи само на Секторот

Покрај тоа Секторот за внатрешна ревизија врши и други активности од аспект на поддршка на екстерните ревизори и супервизија на НБРМ, како и консултативни и други активности на барање на Надзорниот или Управниот Одбор. Секторот исто така во текот на 2012 година спроведе ревизија на респонзивноста на Банката со наодите и препораките на НБРМ врзани за ризиците.

Во своето работење Секторот за внатрешна ревизија поаѓа од Ревизорската мапа согласно со Групациските Стандарди.

Согласно Законот за Банки работењето на Секторот за внатрешна ревизија на Банката презентирани во Годишниот извештај на работењето на Секторот го оценува Надзорниот Одбор, и за истиот дава мислење до Собранието на акционери на Банката.

13. СПРЕЧУВАЊЕ ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ ТЕРОРИЗАМ

Во текот на 2012 година, Банката успешно се справуваше со ризиците од перење пари и финансирање тероризам во насока на зачувување и заштитување на својот интегритет. Воспоставениот систем во согласност со домашната регулатива, но и со Групациските стандарди придонесе во градењето на однос на довербата со клиентите и воспоставување култура при што почитувањето на регулативата и воспоставените стандарди е интегрален дел од деловниот однос.

Од аспект на организационата поставеност, Банката обезбеди целосна независност на СППФТ функцијата во облик на Служба како посебен организационен дел кој за своето работење е директно одговорен на Управниот Одбор на Банката.

Во насока на остварување на СППФТ функцијата беа извршени следните активности:

- Континуирано следење на СППФТ прописите и стандардите, подготовка на известувања до Управниот и Надзорниот Одбор на Банката, усогласување на интерните акти со измените и дополнувањата на прописите, координирање на активности за имплементација на измените кои се однесуваат исклучиво на СППФТ, како и на измени кои се однесуваат на други организациони делови, соработка со внатрешната ревизија и давање налог на другите организациони делови за активностите кои треба да се преземат поради усогласување со прописите од СППФТ областа, како и со стандардите на Групациската
- Соработка со регулаторни тела во смисла: соработка при контрола, доставување на точни извештаи во дадени рокови, примање налог од Управата за финансиско разузнавање и негово извршување на пропишан начин
- Поставени се линии на известување согласно прописите, стандардите и интерните потреби на Банката, подготовка на извештаи за Групациската согласно барањата на истата и активно учество во Compliance/AML проектите на Групациската, на барање на Групациската доставување на бараните анализи и податоци
- Извршени се подготовки за отпочнување на мошне значаен проект за администрација на клиентски досиеа, како и обезбедување на целосна поддршка во текот на целиот проект што придонесе за негово успешно завршување
- Активно учество во давање согласност, односно мислења и ограничувања од СППФТ гледна точка

- Континуирано известување на Управниот Одбор за сите воочени проблеми во работењето на Службата и предлози за рационализација на процесите кои се неопходни за работа, за сите услови кои се пропишани или неопходни за работа, за проблемите настанати во другите функции на Банката, а кои влијаат на работата на Службата или на ризикот од перење пари, за неисполнување на барањата кои ги доставува истата
- Спроведени се обуки согласно годишниот план за обука по принцип лично физичко присуство, обуки на “тренири” и известување на Управниот Одбор за темите на обуките и бројот на вработените опфатени со обуките

Континуирано зголемување на нивото на професионалноста и познавањето на проблематиката, надополнета со знаењето од областа на борбата против перење пари и финансирање тероризам, е извор на искуство во однос на идентификување на продукти, клиенти и активности, ризични од аспект на перење пари и финансирање тероризам, како и извор на идентификување на начини и методи за извршување на овие криминални активности.

14. КОНТРОЛА И УСОГЛАСЕНОСТ СО ПРОПИСИ

Во 2012 година Службата Контрола и усогласеност со прописи ги извршила своите активности во рамки на своите компетенции и во согласност со важечките закони и планирани оперативни активности за 2012 година (во понатамошниот текст: Планот), како што следи:

- Идентификување и проценка на ризикот од неусогласеност на кој Банката е или може да биде изложена;
- Советување на Управниот одбор и други одговорни лица за имплементирање на важечките закони, стандарди, правила и други регулаторни барања, вклучувајќи и информирање за развој во овие области;
- Издавање на пропишани и инсајдерски информации поврзани со Банката како компаниа со специјални обврски за известување во согласност со Законот за Трговски друштва и Законот за хартии од вредност;
- Превениција од злоупотреба на инсајдерски информации и конфликт на интереси;
- Обука на вработените во Банката и поврзани лица.

Службата за контрола и усогласеност со прописи успешно ги оствари мерките за превениција на злоупотреба на инсајдерските информации и конфликт на интереси во согласност со регулаторните барања.

За време на активностите во рамки на компетенциите на Службата за контрола и усогласеност со прописи, не беа пронајдени неправилности и неусогласености.

15. ИЗВЕШТАЈ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

Резиме на најважните факти

Во 2012 година, Кабинетот на Управниот одбор ги оствари сите активности во рамки на своите компетенции во согласност со важечките закони и прописи за корпоративно управување за 2012 година, како што следи:

- Индукција на новоназначените членови на Управниот одбор, назначениот Претседател на Управниот одбор и клучните одбори ;
- Кодексот на Корпоративно управување беше усогласен со Групациски стандарди ;
- Ревизија на Кодексот на Корпоративно управување, Кодексот на етика и поврзани обуки на вработените;
- регулаторниот и законскиот надзор на управувањето постигна значителен прогрес во идентификување на промените во Банката, промени во Статутот на Банката врз основа на законските и регулаторни барања и Групациски стандарди;
- Продолжува да ги следи и оценува регулаторните случувања и формулира соодветни одговори ;
- Ревидира интерни, локални и групациски структури за да осигура дека новите регулаторни барања се остварени и разбрани, и дека е земена во предвид најдобрата интернационална пракса.

.Банката е во процес на финализирање на интерните акти, осигурува применување во согласност со Групациските стандарди на конзистентна рамка на корпоративно управување и стандарди. Развојот на корпоративното управување е контролиран на редовна основа за да применат локалните и Групациските стандарди.

Активности на Корпоративното управување

Собрание на акционери

Како што е пропишано со закон, акционерите на Банката учествуваат во донесување одлуки од материјално значење за Банката, вклучувајќи амандмани на Статутот на Банката, присвојување на добивка, авторизација за издавање нови акции и зголемување на основниот капитал и важни структурни промени. За време на 2012 година беа одржани Годишно Собрание на акционери и две вонредни состаноци на акционери. За да им се олесни на акционерите, Банката ги имплементира сите можности за остварување на нивното право на глас, со гласање во отсуство и поддршка на употребата на електронски уреди како и издавање авторизација и инструкции за гласање на полномошниците на акционерите.

Надзорен одбор

За време на 2012 година, во согласност со локалните регулативи, беа одржани 20 состаноци на Надзорен одбор, од кои 12 беа редовни состаноци на месечна основа и 8 вонредни состаноци, како резултат на потреба од поддршка на оперативните функции. Надзорниот одбор го надгледува и советува Управниот одбор за неговите активности на управување. Важните одлуки кои се однесуваат на Банката како целина мора да бидат донесени со одобрение на Надзорниот одбор. Надзорниот одбор ги одредува информациите и должностите за известување на Управниот одбор, ги назначува членовите на Управниот одбор и изготвува долгорочни планови за соработка со Управниот одбор. Надзорниот одбор ја ревидира ефикасноста на својата работа годишно. Според законските прописи, Надзорниот одбор го оформи Одборот за ревизија и Комисија за именување и наградување.

За да ја оствари својата функција успешно, Надзорниот одбор се грижи да овозможи балансиран состав, се грижи неговите членови да го имаат потребното знаење, способност и експертиза. Надзорниот одбор ја почитува професионалната и полова разновидност во Банката, особено кога ги назначува членовите на Управниот одбор и

при оформување предлози за избор на членови на Надзорниот одбор. Во насока на интернационалните активности на Банката, Надзорниот одбор има соодветен број на членови со долготрајно интернационално искуство, исто така има соодветен број на независни членови.

Членовите кои ги претставуваат нашите акционери беа избрани на Собрание на акционери во 2008 година а беа назначени на 27 ноември 2008 година, освен Сава Иванов Далбоков, кој беше избран на Собрание на акционери во 2010 година а назначен на 11 ноември 2010 година и Ханс Лудвиг Диксер кој беше избран на Годишниот генерален состанок во 2012 година и назначен на 31 мај 2012 година.

Член	Основна дејност	Членови на Надзорен одбор и други членства
Сава Иванов Далбоков Возраст: 39 Прво назначување: Ноември 2010 Термин на истекување: Јануари 2013	Член на Управниот одбор на Штаермеркише Банка и Шпаркасе АГ, Грац	Претседател на Надзорниот одбор на на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Заменик претседател на Надзорен одбор на Ерсте Банка АД Нови Сад Заменик претседател на Надзорен одбор на Ерсте & Штаермеркише Банка АД., Ријека Претседател на Надзорен Одбор на Шпаркасе Банка АД, Сараево Заменик претседател на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД, Љубљана
Франц Кербер Возраст: 59 Прво назначување: Ноември 2008 Термин на истекување: Јануари 2013	Заменик претседател на Управниот одбор на Штаермеркише Банка и Шпаркасе АГ, Грац	Член на Надзорниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Член на Управен одбор на Höller Privatstiftung, Грац Член на Надзорен одбор на Bankhaus Krentschker & Co Aktiengesellschaft, Грац Deputy Chairman of the Supervisory Board of S IMMO AG, Vienna Заменик Претседател на Надзорен Одбор на S IMMO АГ, Виена Заменик претседател на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД, Сараево Член на Надзорен одбор на Ерсте и Штаермеркише Банка АД Риека
Валбурга Сеидл Возраст: 40 Прво назначување: Ноември 2008 Термин на истекување: Јануари 2013	Директор на Управување со стратемски ризик Штаермеркише Банка и Шпаркасе АД, Грац	Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Член на Одбор заревизија на С лизин Србија, Белград Член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Сараево Член на Одбор за управување со ризик на Асоцијација на Австриски штедни банки со заедничка одговорност
Ханс Лудвиг Диксер Возраст: 45 Прво назначување: Мај 2012 Термин на истекување: Август 2016	Директор на финансии на Штаермеркише Банка и Шпаркасе АД, Грац	Член на Надзорен Одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Нема членство и не е директор
Кристијан Поленак Возраст: 43 Прво назначување: Мај 2011 Термин на истекување: Јануари 2013	Партнер во Адвокатско друштво Поленак	Независен член на Надзорен Одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Нема членство и не е директор
Бранко Азески Возраст: 51 Прво назначување: Мај 2011 Термин на истекување: Јануари 2013	Претседател на Стопанска комора на Македонија	Независен член на Надзорен Одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Нема членство и не е директор
Кристијан Шеландер Возраст: 59 Прво назначување: Ноември 2008 Термин на истекување: Август 2012	Директор на Интернационален сектор Division Steiermärkische Bank и Sparkassen AG, Грац	Член на Надзорен Одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје Член на Надзорен одбор на Ерсте и Штаермеркише Банка АД Риека

Одбор за ревизија

Одборот за ревизија во текот на 2012 година одржа 7 состаноци. Одборот за ревизија го следи финансиското сметководство, вклучувајќи ги и сметководство процес и ефективност на системот на внатрешните контроли, управување со ризикот, а особено на ефикасноста на системот на управувањето со ризикот, како и ефикасноста на системот за внатрешна ревизија, усогласеноста и ревизија на годишните финансиски извештаи. Комитетот ја разгледа документацијата во врска со годишните финансиски извештаи и ги анализира ревизорските извештаи со надворешен ревизор. Членовите на

одборот за ревизија од 31 декември 2012 година се Сава Далбоков, Франц Кербер, Валбурга Зајдл, Ханс Лудвиг Диксер, Панче Јовановски и Љупчо Пецев.

Управен Одбор

Во текот на 2012 година беа извршени промени во Управниот одбор. Срѓан Крстиќ и Владимир Ефтимоски се повлекоа од позициите Претседател на Управниот одбор и член на Управниот одбор, од февруари 2012 година и април 2012 година. Нивните функционални надлежности беа превземени од страна на членот на Надзорниот одбор, Сава Далбоков, во прилог на неговиот постоечки задачи, како вршител на должност член на Управен Одбор за период од 6 месеци. Следната табела ги прикажува информациите за актуелните членови на Управниот одбор. Информациите вклучува нивната возраст, годината во која тие беа назначени и годината во која нивниот мандат истекува, нивните сегашни позиции и област на одговорност и нивните главни деловни активности.

Член	Основна дејност	Области на одговорност и основни деловни активности
Александра Радик Возраст: 38 Прво назначување: Ноември 2010 дата на истекување: Ноември 2014	Претседател на Управниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје	<ul style="list-style-type: none"> ● Управување со ризик; ● Човечки ресурси; ● Усогласеност со законска регулатива; ● функции на спречување на перење пари и финансирање тероризам; ● организација и ИТ; ● правни активности; ● координација на кабинетот на УО; ● координација на интерната ревизија; Член на Одборот за Ризик, ОНИТ и АЛКО
Драган Илиевски Возраст: 36 прво назначување: Октомври 2012 дата на истекување: Октомври 2013	Член на Управниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје	<ul style="list-style-type: none"> ● функции на процесинг ; ● сметководство и контрола; ● активности на службата за имот; ● координација на активностите на безбедност Член на ОНИТ и АЛКО
Саша Боко Возраст: 41 прво назначување: Декември 2012 дата на истекување: Декември 2013	Член на Управниот одбор на Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје	<ul style="list-style-type: none"> ● продажба-управување со физички лица; ● продажба-управување со физички лица; ● управување со средства; ● маркетинг и комуникации; Член на АЛКО

Други Одбори и тела на Банката

Надзорниот и Управниот одбор ги имаат воспоставено следниве постојани одбори – Одбор за управување со ризици, ОНИТ, АЛКО, Одбор за ревизија и Комисија за именување и наградување. Редовните извештаи доставени до Управниот одбор и Надзорниот одбор содржат специфични информации за работата на комисиите во текот на претходната година.